

Yhtenäinen ja tasainen eläinaines sekä Lehmähavaintoimantin laitumen kuusi vapautta (tila, valo, ilma, rehu, lepo ja vesi) mahdollistavat karjan hyvät tuotantoluvut.

Aamiaispalaverin runkona toimivat karjan tuotantoluvut, ja niiden toteutuminen asetettuihin tavoitteisiin nähden.

Gunnar ja Solveig Forumin omistamalla Sandagergaardin tilalla Tanskassa työt hoituvat sujuvasti, kätevästi ja hiljaa. Sekä ihmiset että eläimet ovat rentoja, kun kaikki tietävät mitä seuraavaksi tapahtuu. Työn tekemiseen ei tule keskeytyksiä puhelimesta, välinerikoista tai mistään muustakaan.

TIINA KARLSTRÖM | HUIPPUOSA AJA, PROAGRIA OULU

Vastuu ja vapaus tuovat tuloksia ja työniloa

Kun tilan geneettinen eläinaines, ruokinnan toteutus ja karjamanagerointi ovat huippuluokkaa, tehdään kokonaistulosta vielä paremmaksi henkilöstöjohtamisella. Tilalla lypsää seitsemän robottia. Lehmiä on 460 ja keskituotos 13 400 kg. Kokopäiväisiä työntekijöitä eri tehtävissä ja vastualueissa on viisi. Heidän lisäksi sesonkiaikana työskentelee osa-aikaisia työntekijöitä, harjoittelijoita sekä urakoitsijoita.

Aamulla klo 5 alkaneet työt katkaisee yhteinen aamiaistauko. Aamupala on tarjolla tilan päärakennuksessa klo 8.30. Sen päätteeksi käydään yhdessä keskustellen läpi

ajankohtaiset asiat ja sovitaan seuraavista tehtävistä.

Aamiaispalaveri on joka arkipäivä samaan aikaan. Viikonloppuisin työvuorossa olevat työntekijät käyvät aamiaisella, mutta palaveria ei silloin pidetä. Työntekijöillä on myös yhtenäinen vaatetus, joten tuntuma yhteisestä tiimistä on konkreettinen.

Valkotaulu on keskeinen informaatiopiste

Navetan seinällä, toimisto- ja sosiaalitilojen läheisyydessä, on valkotalu. Siitä näkee, kuka on töissä ja kuka tekee mitään sekä mitkä ovat päivän ja viikon erityistehtävät

normaalien päivärutiinien lisäksi. Jos aikaa omilta töiltä jää, voi taululta katsoa, minne voisi mennä avuksi.

Varsinaisia Whiteboard-meetingejä ei talviaikaan vakituisten työntekijöiden kanssa pidetä. Kesällä työn ja sen tekijöiden määrän kasvaessa pidetään viikoittaiset palaverit valkotaulun äärellä.

Vaikka esimerkiksi ensikoiden maitotuotos nousi seitsemännen robotin tultua ja kun niille saatiin oma ryhmä, silti tulokset eivät tule vain tekniikasta. Ne tulevat pääasiassa siitä, kun kaikki ovat aidosti mukana tekemässä niitä.

– Olemme mukana esimerkiksi ruokinta-

Valkotaulu on yrityksen keskeinen kokoontumisen ja tiedonjaon paikka.

Sandagergaardin robotin lukemat.

asiantuntijan käynnillä. Kun syksyn rehubudjetti käytiin läpi ja asetettiin tavoitteet karjan ruokinnalle, me kaikki tiedämme mitä pitää tehdä ja miksi, kertoo karjamestari Søren.

Kehitystyö on jatkuvaa

Ruokintavastaavana työskennellyt henkilö oli ollut töissä tilalla kaksi kuukautta. Edellisessä samankokoisessa karjassa työtä oli enemmän ja ihmisiä vähemmän. Hän oli tyytyväinen päästyään Sandagergaardiin, koska täällä asiat sujuvat oikeissa mittasuhteissa. Tilalla on hyvä maine työnantajana ja uusia työnhakijoita on tarjolla koko ajan.

Tilan aamiaispalaveria seurattessani huomoin, että aina kun uusi asetettu tunnuslukutavoite saavutetaan, siitä iloitaan yhdessä. Tällä viikolla juhlistettiin yhdessä maidon nousevia rasva- ja valkuaispitoisuuksia.

Toisen tuotoskauden lehmät ovat olleet nyt tuotokseltaan heikoin lenkki. Seitsemäs robotti toi maitoa lisää lähes miljoona litraa, mutta nyt pullonkaulana ovat vanhemmat lehmät. Ensikkoryhmään tarvittuja lisäneliöitä otettiin nimenomaan umpilehmäsastolta ja nyt pitäisi pohtia, mitä sille asialle tehtäisiin. Kehitystyö on siis jatkuvaa.

Pienet teot ja niiden suuri merkitys

Aamiaispalaverissa Gunnar antaa Sørenille ei-siemennettävien lehmien listalle kolme nimeä. Søren ehdottaa listaan vielä kahta lisää, ja pienen keskustelun jälkeen ne lisätään myös. Kun töihin palattuamme juttelin Sørenin kanssa, hän oli ilmeisen ylpeä siitä, että hänen ehdotuksensa vietiin toimenpiteisiin asti.

Søren esitteli ylpäänä karjan tuotantolukuja sekä kokonaisuutena että yksilöittäin. Karjan vanhimmalla lehmällä menossa 12. tuotoskausi. Sujuvassa käytössä ovat sekä Lelyn oma T4C-ohjelmisto, että ”Minun Maa-

tilani” -ohjelman tyyppinen ohjelmisto, jolla tehtiin muun muassa työlistat seminologin ja eläinlääkärin tuloa varten.

Karjan parissa työskentelevien pitää tuntea eläimet yksilöinä. Gunnarin mukaan heillä ei voi työskennellä ilman sitä ominaisuutta. Asia konkretisoitui, kun seurasin karjamestarin työskentelyä navetalla. Eläimiä kerättiin kolmesta eri robottiryhmästä takakierron yhteen toimenpidekarsinaan. Homma sujui aidolla karjamanagementilla erittäin hyvin.

Rytmitetyt viikko-ohjelmat

Eläinlääkäri käy joka torstai. Seminologi päivittäin. Omatoimisiemennyksestä ja eri sonnifirmojen käytöstä on luovuttu muutama vuosi sitten, koska näin hoidettuna työ sujuu kaikkien kätevimmin ja kustannustehokkaimmin. VikingGenetics tekee jalostussuunnittelun ja sen mukaan seminologi huolehtii sonnien hankinnan ja siemennyssuunnitelman, aina tekniseen toteutukseen asti.

Keskiviikkoisin siirretään eläimiä ryhmästä toiseen. Siirto on aina iso stressitekijä. Se stressaa paitsi eläintä itseään, myös laumaa johon se siirtyy ja laumaa josta se lähtee. Siksi näitä tilanteita pyritään minimoimaan.

Korvamerkitty vasikka on signaali

Tämän kokoisessa karjassa poikimisia tapahtuu päivittäin. Oli hienoa seurata, kuinka tämä prosessi hoidetaan.

Poikimisen alkaessa pakastimesta sulatetaan vasta-ainetutkittua ternimaitoa. Kun vasikka oli saanut letkutettuna ternimaitoannoksensa, se sai merkit korviinsa. Ne olivat viesti vasikkalan väelle, että vasikka on rekisteröity, saanut alkuhoitonsa ja on valmis siirrettäväksi vasikkalaan. Maitoa se saa siellä seuraavan juoton aikana.

Vasikan hoidon jälkeen emä lypsettiin

ASETETTUJEN
TAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMISESTA
ILOITAA YHDESSÄ.

ensimmäisen kerran ja maito analysoitiin vasta-ainepitoisuuksien osalta.

Robotin lukemat ja lehmien ruokinta

Roboteilla oli vapaata kapasiteettia 15 %. Robottirehun määrä on 10 % maitomäärästä, ja tilan kertoman mukaan ei koskaan enempää kuin 6,5 kiloa. Pääosa lehmän energian ja valkuaisen tarpeesta annetaan appeessa. Robottirehu toimii ainoastaan lypsylle menemisen houkuttimena. Toisekseen nopealypsyiset lehmät eivät suuria annoksia ehdi syömäänkään.

Ruokinnan suunnittelun tekee SEGES, joka on ProAgrian tanskalainen sisarorganisaatio. Karjassa on 7 robottia ja kolme erillistä eläinryhmää – ensikot, korkeatuottoiset ja erityishuomiota tarvitsevat lehmät. Kaikilla on sama ape. Lehmien appeen kuiva-aineen syöntitaso on 24,8 kg ja ensikoiden 20,3 kg. Karkearehun kuiva-ainetta menee lehmille 16,1 kg ja ensikoille 13,3 kg. Lisäksi molemmille on suunnitelmaan laskettu robottirehua keskimäärin 4 kuiva-ainekiloa.

Ape koostuu pääasiassa maissi- ja nurmisäilörehusta sekä tilakohtaisesta väkirehuseuksesta. Ne muodostavat appeen kuiva-ainekoostumuksesta 92 %. Niiden lisäksi mukana on kivennäistä, lipeöityä vehnää ja ureaa. ●